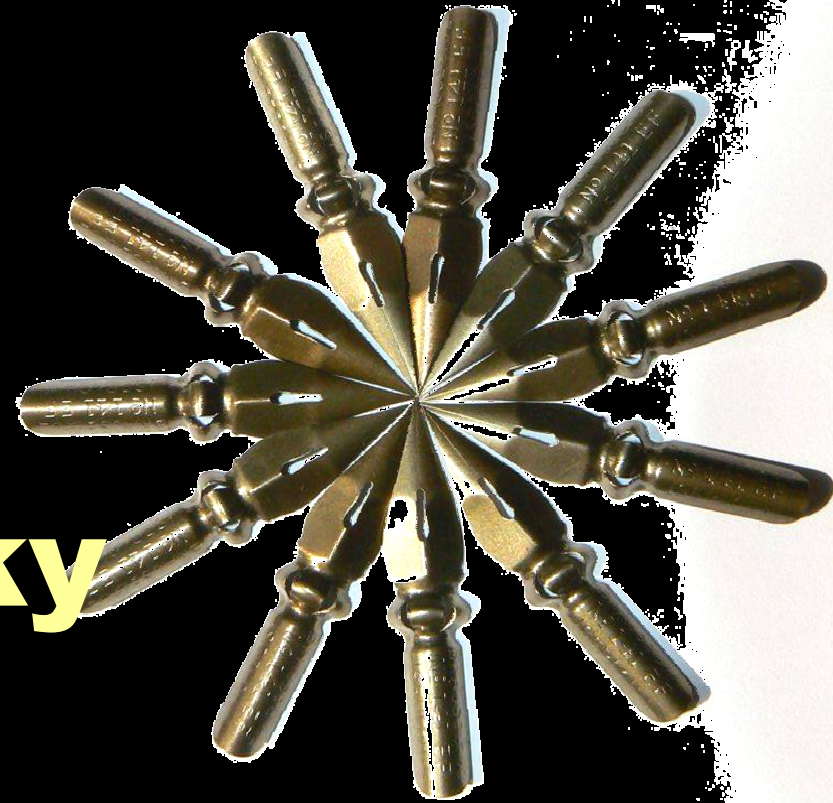

leváci a leváctví – část č. 9

psací pomůcky a leváci 2

aneb

jak se leváci vypořádávají s tužkou, fixy, rollery a školní křídou?

ivo vodička 2012

- ▶ **Grafitová tužka**

- ▶ **Fixy**

- ▶ **Rollery**

- ▶ **Školní křída**

Pro nácviik psaní je grafitová tužka nenahraditelná, protože dobře vede, zanechává výraznou stopu a nesvádí k tzv. těžké ruce; je ji potřeba mít ale náležitě ořezanou.

Pro nácvik psaní i psaní pozdější jsou výhodné trojúhelníkové profily psacích prostředků, protože lépe vedou k špetkovému úchopu.

Plastová násadka umožňuje nacvičit špetkový úchop všem dětem, někdy může pomoci i dospělým, kteří mají znecitlivělé prsty.

Mikrotužky nejsou vhodné pro nácvik psaní, ani pro psaní samotné - jsou to přísně účelové psací prostředky pro rýsování a jiné technické účely.

Fixy

- ▶▶▶ sloužily původně jako náhrada za ocelová perka se širokým hrotem ("redis pera"), která se používala pro psaní reklamních nápisů
- ▶ původní hroty z lisovaných kapilárních vláken byly smáčeny lihem rozpustnou barvou, převážně jsou jednorázové
- ▶ dnes se vyrábějí v mnoha variantách k rýsování, popisování, zvýrazňování (poloprůhledné), případně ke kreslení
- ▶▶▶ k dlouhodobému psaní, ani k nácviku se nehodí

Fixy a psaní

- ▶▶▶ hrot z kapilárních vláken je ostrý a ze všech psacích prostředků nejvíce nabírá nečistoty a chloupky z papíru
- ▶ kapilární kanálky se ucpávají při pohybu ve směru proti papíru; obnova průchodnosti není možná
- ▶▶▶ pokud leváci píší mikrofixem texty na běžný papír, je tento psací prostředek brzy úplně znehodnocen, protože leváci píší velkou část stopy ve směru proti papíru
- ▶▶▶ pokud ovšem leváci při podtrhávání táhnou, jsou ve stejné pozici jako praváci - tak je zajištěna celá životnost

Fixy k různým účelům - úzký hrot v kovu na psaní, širší na kreslení, kuželovitý na psaní, lihový popisovač se seříznutým hrotem, poloprůhledný zvýrazňovač.

Rollery

- ▶ rollery jsou kombinací kuličkové tužky a mokrého psaní inkoustem
- ▶ výrobci si uvědomili nedostatky propisovacích tužek, zejména nutnost vyvíjet velký přítlak a snaží se propojit výhody kuličky a pera
- ▶ základem je zásobník z kapilárních vláken jako ve fixu nebo zásobník inkoustu (bombička), z které stéká inkoust na kuličku
- ▶ ▶ ▶ nevýhodou je, že tyto psací prostředky jsou jednorázové, provozní náklady připsaní jsou vyšší. Leváci také "nabírají" nečistoty do hrotu, a tím často roller zničí

Školní roller s trojúhelníkovitým úchopem, hrot s kuličkou spojený se zásobníkem tyčkou z lisovaných vláken, podélně orientovaná vlákna zásobníku, po nichž inkoust stéká.

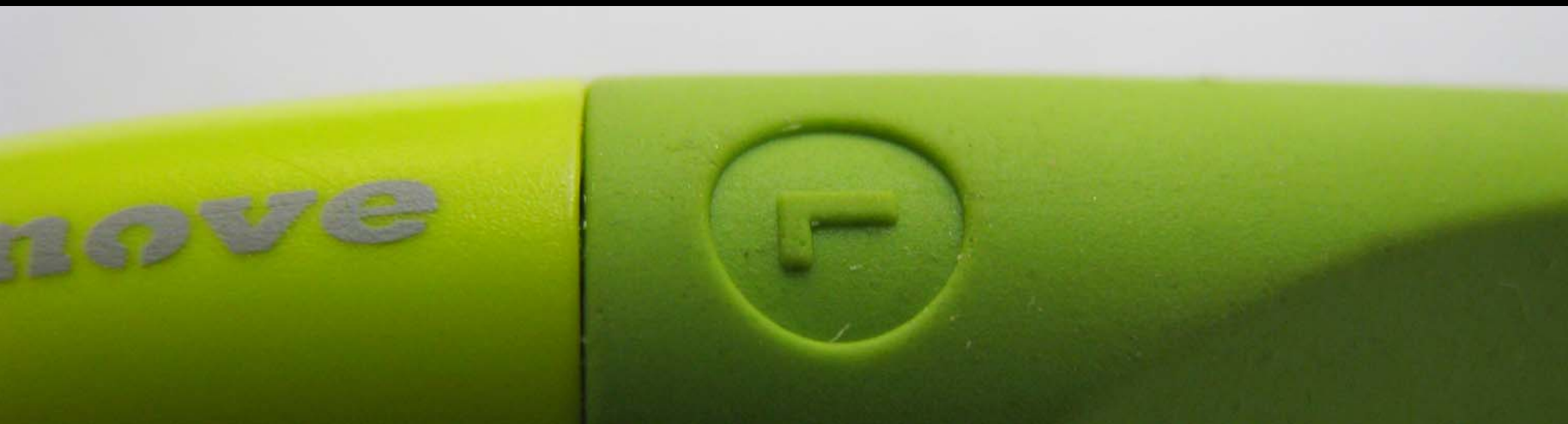
Roller pro nácvik psaní

- ▶ nejdále ve sladění výhod kuličky a mokrého psaní se dostala firma Stabilo
- ▶ pro nácvik psaní praváků a leváků vytvořila ergonomicky tvarovaný psací prostředek vhodný pro malou ruku, který má výrazně tvarovaný úchop ve tvaru prohlubní pro prsty
- ▶ ten zajišťuje špetkový úchop a správný náklon kuličky s rovinnou psaní
- ▶ kulička je dostatečně veliká, dobře vytváří stopu pod minimálním přitlakem a výsledná stopa je téměř totožná s plnicím perem
- ▶ ▶ ▶ nevýhodou je jeho pořizovací cena a cena nezaměnitelných náplní pro provoz

Psací prostředek Stabilo pro všechny, ale tvarování úchopu pro palec, ukazováček a prostředníček je rozliš

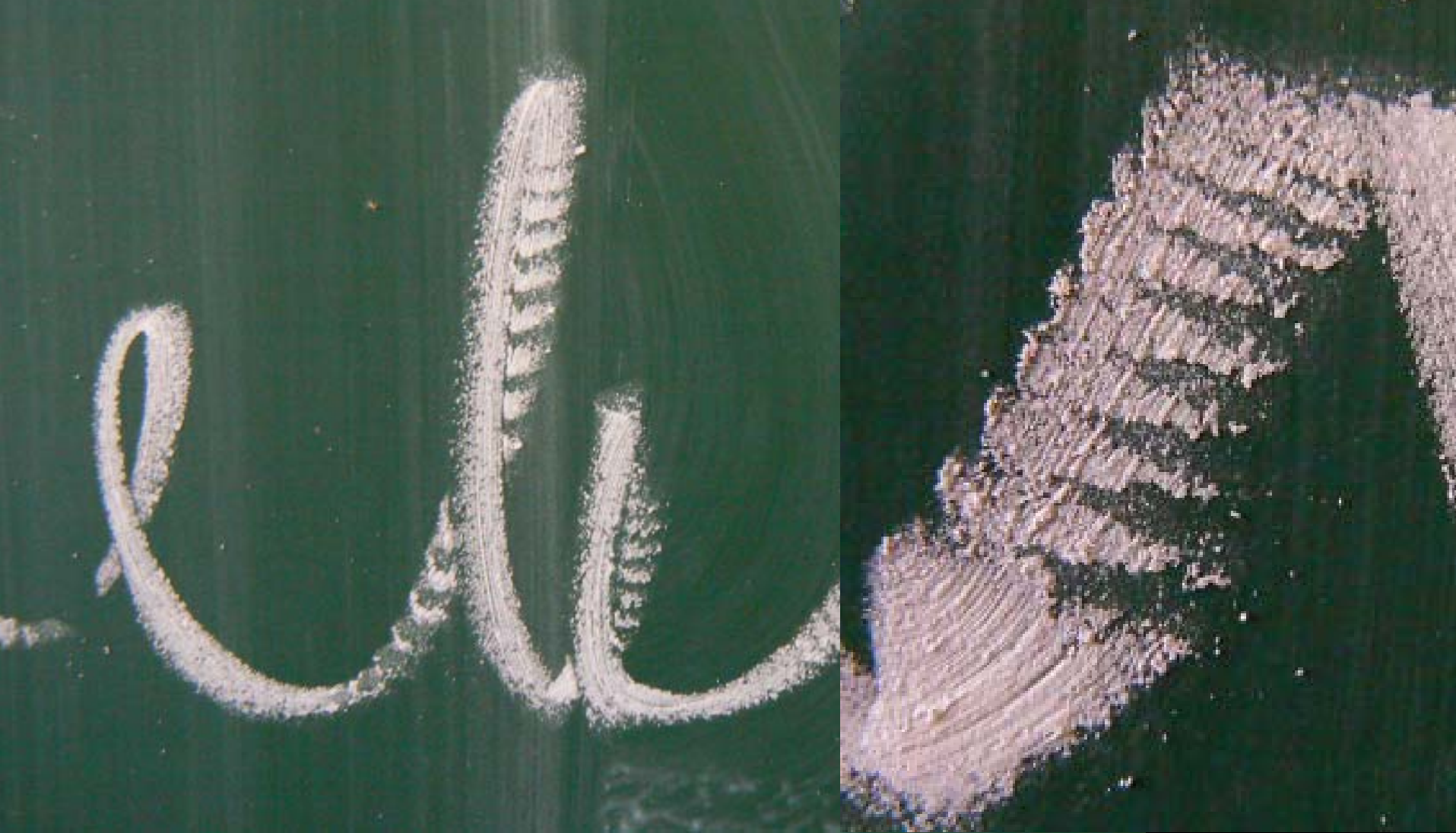
eno (pro leváky L a praváky R).

Psací prostředky pro leváky jsou značené na hrotu nebo na těle písmenem L - left!

Kvalitní zpracování, pevný hrot, vysoká smáčivost a větší kulička zajišťují pro nácvik psaní po plnicím peru ty nejlepší podmínky.

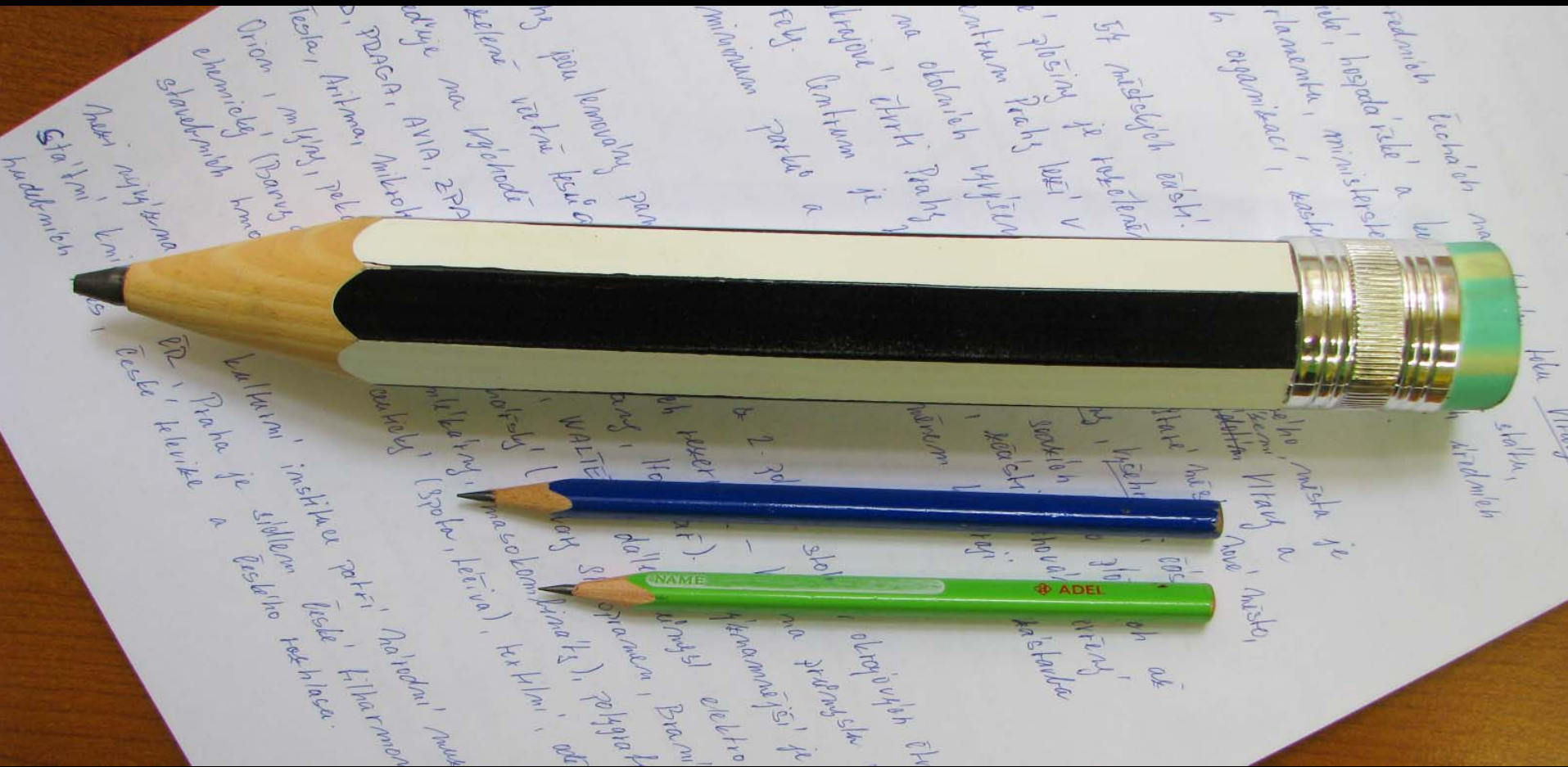
Stopa školní křídou na tabuli - levák. Patrná je přerušovaná stopa, která vznikla tlakem při psaní dopředu.

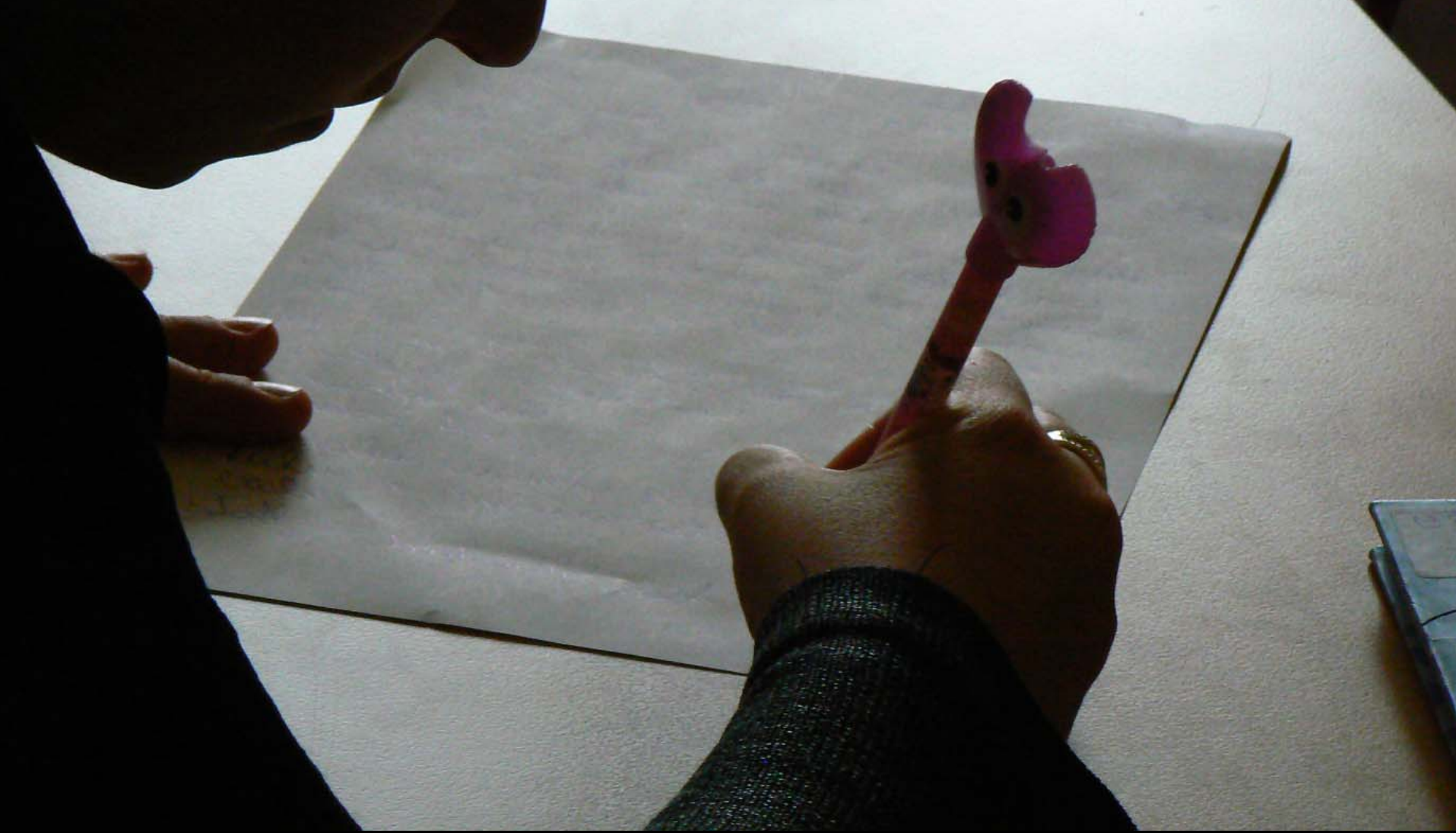
Obecně platí, že leváků se hůře píše na tabuli než pravákům, protože musí křídu tlačit před sebou křížem přes tělo. Grafické projevy leváků na svislé tabuli jsou tak přirozeně horší.

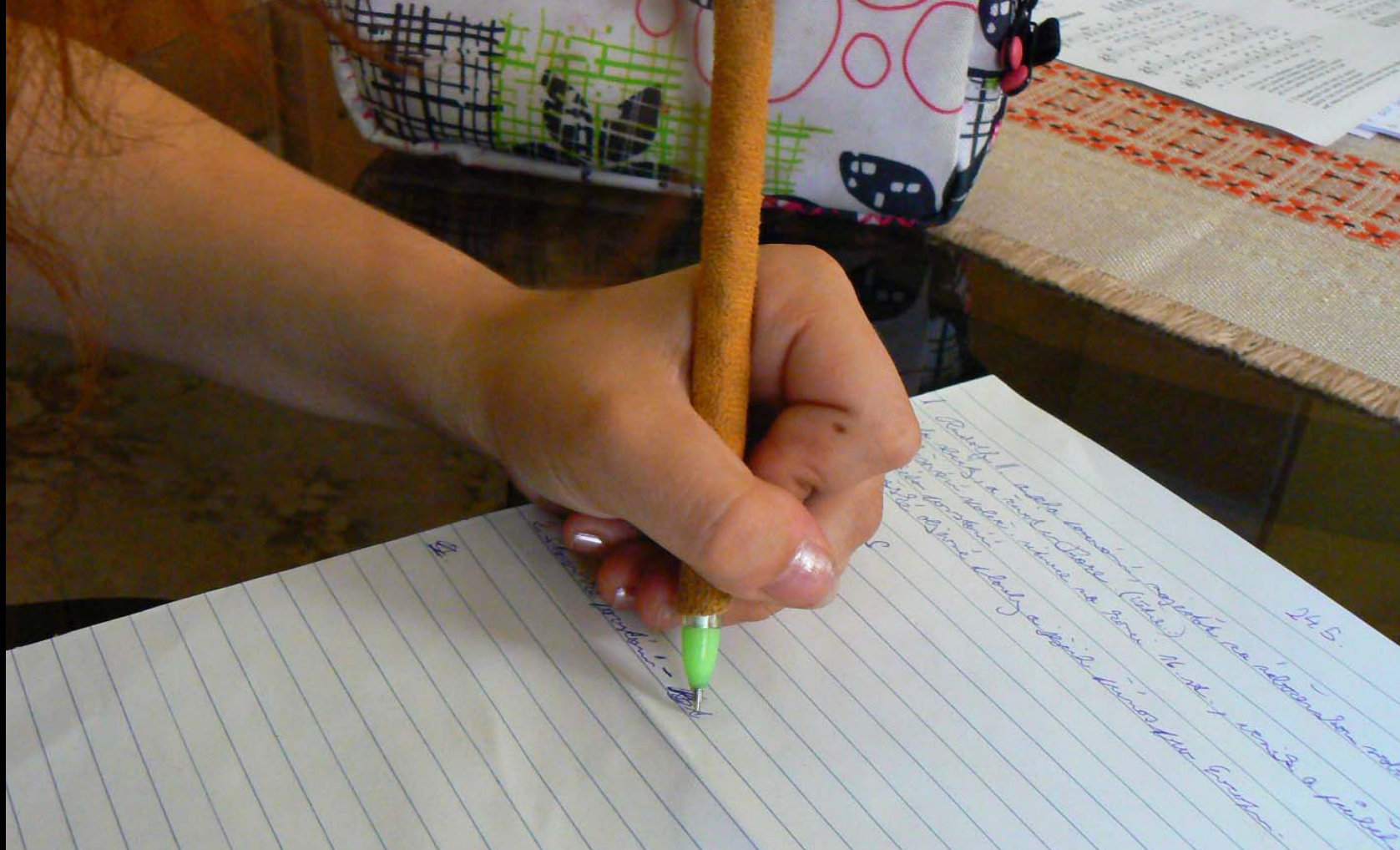
Levák - stopa křídou „mývalí ocas“, která vznikne poskakováním křídy při dynamickém psaní tlakem.

- ▶ **Psací prostředky - kuriozity**
 - ▶ **Nesprávné psaní**

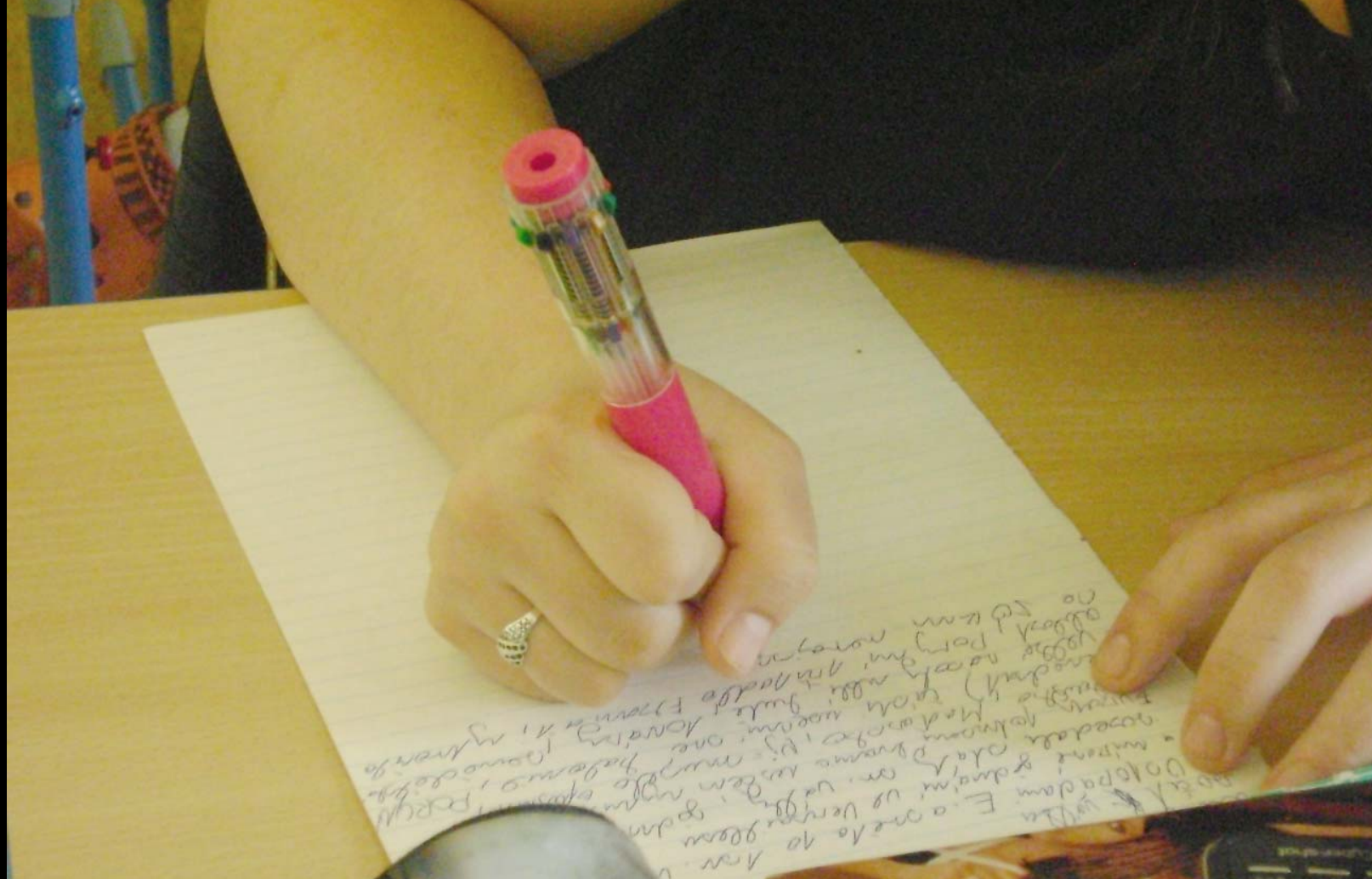

Některé psací prostředky jsou vyráběny jako dárkové předměty, kuriozity, a k psaní se nehodí vůbec.

Úchop s palcem přes kuličkovou tužku je způsoben samotnou konstrukcí tohoto psacího prostředku.

Pěstičkový úchop vynucený propisovačkou se projevuje rozkolísaným, kolmým nebo přepadávajícím písmem u praváků i leváků.

Horní levák s chybným úchopem psacího prostředku - palec přes.

Použitá literatura a informační zdroje:

Vodička, Ivo: Nechte leváky drápat, Portál, Praha, 2008

Vlastní fotografie, kresby a nákresy

Vodička, Ivo: Nechte leváky drápat, Portál, Praha, 2008

Objasňuje podstatu grafomotoriky levorukého psaní, popisuje základní přístupy leváků k psaní a nově zdůvodňuje nejvýhodnější způsob psaní pro leváky a používání pomůcek pro leváky doma, v mateřské a základní škole.

Učitelům, rodičům a samotným levákům poskytuje praktické rady o psacích a kreslicích prostředcích pro leváky a o jejich použití doma a v mateřské a základní škole. Na základě rozboru písma ve vztahu tahu a tlaku při psaní vysvětluje, proč většina leváků píše jinak, než je doporučeno školní metodikou. Obsahuje vyobrazení způsobů psaní leváků, ukázky rukopisů a fotografie.

Střední pedagogická škola J.H.Pestalozziho, Komenského 3, Litoměřice

ivo.vodicka@seznam.cz